

De Wijzen

Hier zien wij de Wijzen van 't Oosten gaan.
Zij zoeken een Koning, Zijn ster gaat vooraan.
Zij zoeken een Koning in 's konings paleizen,
Maar God gaat een need'rige woning hun wijzen.

Want boven een stal staat de ster in rust.
Zij vinden een Kindje, in slaap gesust;
Gelegd in een kribbe, waar 't vee stond te eten,
De Spruite van David, verlaten, vergeten.

Hier zien zij een Koning in schamelheid,
In 't stroo van de beesten terneergevuld.
Eenvoudig en arm, in doeken gewonden,
De Armste der armen door hen bevonden.

Toch zien zij dit Kindje eerbiedig aan.
Zij blijven niet aars'lend van verre staan.
Zij komen en knielen en offren hun schatten,
Ofschoon zij dit wonder van God niet bevatten.

Zij leggen hun gaven bij 't Kindeke neer,
Aanbidden in Jezus hun Koning en Heer.
Hun Koning, omstraald door den lichtglans van
Hun Heere, zij zien Hem, in zalig gelooven.

H. A. t. H. — v. R.

KERKELUK LEVEN

REFORMATIE VAN DE SAMENLEVINGSVERBANDEN.

De reformatie van ons hart draagt dus vrucht o.a. in een reformatie der kerk, niet maar op een of meer bepaalde punten, maar in een reformatie van heel haar interne leven. Met opzet schrijf ik: onder andere. Want het is vanzelfsprekend, dat zij tot de kerk en haar interne leven onmogelijk kan beperkt blijven. Immers ook de deformatie van ons hart en de uitgangen des levens die daarin zijn, kan nooit beperkt blijven tot ons leven in de gemeenschap der kerk. Ons leven toch is één. Het wordt niet gedeeld. We leven buiten de kerk in de samenlevingsverbanden niet ineens als andere mensen een ander leven dan in de kerk zelf. Als ik „van de kerk zijnde“ in eenig ander samenlevingsverband optreed, dan treed ik daarin altijd op als „zijnde van de kerk“. En in de kerk treed ik op als geloovige, die zijn ambt bedient. Heb ik nu met mijn hart het Woord verlaten en ben ik daardoor van den Heere afgevalen dan is daardoor de bediening van mijn ambt een averechtsche geworden, een bediening in eigenwillige godsdienst, in afgoderij. Maar dan kan het, krachtens de eenheid van mijn leven, niet anders of ik treed in de andere samenlevingsverbanden óók op als Woordverlater en afvallige. Ook daarin bedien ik mijn ambt afvallig, evenals ik dit doe in de kerk. En dan kan het niet anders of ik zal daar slechts dienstbaar zijn aan de deformatie van het leven. Dat is de schrikkelijke werkelijkheid en de ontstellende consequentie van de zonde. De zonde is altijd een destructieve macht. Ze breekt mijn bediening van het ambt aller geloovigen af in de kerk en tegelijk in het leven. Is dus de reformatie der kerk waarlijk vrucht van een reformatie van ons hart en dus van de uitgangen van ons leven, dan zal deze vrucht niet tot het leven der kerk beperkt kunnen blijven. M.a.w. de reformatie van ons hart heeft onmiddellijk verstrekende consequenties ook voor de bediening van het ambt aller geloovigen in alle andere samenlevingsverbanden. Ze heeft die voor het huwelijk, voor het gezin, voor de politieke partij, voor de vakorganisatie, voor de wetenschap, voor de school, en voor nog zooveel meer. Men meene niet, dat het in de andere samenlevingsverbanden gunstiger is dan in de kerk. Dat is zelfbedrog en verblinding. Dank zij Gods genade gaan onder ons de oogen er hoe langer hoe meer voor open hoe groot de afval, ook de zoo gevaarlijke vrome afval, hoe ontstellend de Woordverlating, ook de zoo gevaarlijke Woordverlating, die vroom spreekt en zich dekt met een schijn van Woordgetrouwheid, is binnen den Geref. levenskring. De wereldgelijkvormigheid heeft daar verslagen haar tienduizenden. Dat is toch het wonder van het geloof, dat vasthouden aan den Heere en Zijn Woord, dat daarvoor de dingen opengaan tot hun diepste werkelijkheid, transparant worden. Het ontdekt dan hoe de „God dezer eeuw“, omdat het Woord des Hooren ver-

Mi me-'akkeeb?

Onlangs verscheen van Cullmann een boek over „Christus en den tijd“. De schrijver brengt daarin ter sprake een bekende vraagformule uit de joodsche talmudische litteratuur. De formule luidt: „mi me-'akkeeb?“ Dat wil zeggen: wie houdt terug? Wie houdt op? Wie houdt tegen?

Wie houdt den dag der dagen tegen?

Wie houdt den Messias en Zijn glorierijk verschijnen tegen?

Wie houdt den Antichrist, dat avond-fenomeen van den wereld-dag, tegen?

Wat houdt Zijn verschijning op?

Wat is er, dat de laatste dag er nog niet is? Want van het begin der wereld af blijven alle dingen maar zóó als ze zijn.

Ook de joodsche talmudisten — aldus Cullmann — stelden zich de vraag. En het is te begrijpen: zij wachten immers op een Messias, die Israëls glorie aan het licht zal brengen — hij, „een generalissimus“ op een vurig strijdros? Die telkens „uitgestelde hoop“ „krenkt het hart“. Dat de „begeerte“ reeds „gekomen is“ als „een boom des levens“ is hun ongelooft ontgaan: ze willen er niet van hooren.

Mi me-'akkeeb?

Maar ook wij, die de „gekomen begeerte“, dien „boom des levens“ wel kennen in Jezus Christus, ook wij stellen die vraag. Want Hij is wel gekomen in eerster instantie, doch moet nog verschijnen in tweeden termijn. In wederkomst. Daarom vraagt artikel 37 der Belijdenis: mi me-'akkeeb? En in den hemel hooren we de „zielen onder het altaar“ zuchten: hoe lang duurt het nog, o heilige en rechtvaardige Despoot? Wanneer wrekt ge ons bloed? Wat houdt U op? Mi me-'akkeeb?

En in Psalm 74 zingt de heele kerk: rijz op, o God, rijz op, toon Uw gezag; 't is meer dan tijd! En in Openbaring 22 dezelfde kerk, ouder maar wijzer geworden: kom Heere Jezus, ja kom haastelijk: Mi me-'akkeeb?

Ja, het gansche schepsel zucht als in barensnood zijnde, verwachtende den dag der openbaring der kinderen Gods. Uit grotten en spelonken, van bergen en uit dalen, uit sterf- en broedplaatsen hoort Paulus die vraag: mi me-'akkeeb?

En — zoo zegt Cullmann — als Paulus in II Thessalonicensen 2 den Antichrist doet zien als toekomstig, dan zegt ook hij: er is iets, dat hem tegenhoudt, dat hem weerhoudt. Paulus' lezers wisten het wel, wat die weerhoudende kracht was, naar hij zelf zegt. Maar wij gissen hier, en missen vaak. Mi me-'akkeeb?

Cullmann wijst nu op twee scholen van joodsche geleerden.

De eene zei: hetgeen de Groote Verschijning tegenhoudt, dat is de zedelijke houding van Israël. Het moet zich bekeeren. Anderen vullen heden aan: Israël, dat moet wederom zich concentreren. Het moet zich zelf bewust worden. Het moet zijn ghetto-mentaliteit te boven komen. (Querido). Als het Hotel „Koning David“ opgeblazen wordt, ginds in Jeruzalem, door een terroristen-bom, of als de Joodsche Radio, Kol Jisraël, The Voice of Israël, door den aether zijn nationaal trots verneembaar maakt, wel, dan zal hij, die ooren heeft om te hooren, ook in die explosie, ook in die broadcasting, de vraag hooren, althans mède de vraag: mi me-'akkeeb?

De andere school van joodsche geleerden, aldus Cullmann, laat de vraag naar oorzaak deze of gene meer in het midden. Zij zegt: er is een bepaalde datum gesteld. Es ist bestimmt in Gottes Rat. En zoolang de Datum niet verschenen is, zoo lang houdt Gods kalender de Groote Verschijning tegen.

En wij — moeten wij soms kiezen? Tusschen de eene of de andere school?

Neen. — Want het is waar — de datum is bepaald. Maar die den datum bepaalde, die bepaalde óók het spel van kracht en tegenkracht, van recht en onrecht, geloof en ongelooft, dat den eindtijd in moet leiden. Er is deswege een mogelijkheid geschapen van teekenen der tijden, Israëls zedelijke houding? Ja zeker, en ook

laten is en daarmede de Springader van het levende water zelf, er toe verleid heeft bakken uit te houwen, gebroken bakken, die geen water houden. Ja, de „God dezer eeuw“, dat is de „sociale god“, de „wetenschappelijke god“, de „god van de psychologie“, de „god van de organisatie“, de „practische god“, de „politieke god“, de „aanpassings god“. Deze ontdekking brengt dan wel mee een bittere ontgoocheling. Want ons vleesch wil dat niet zien en erkennen. Het wil in zijn actie en in zijn leiders niet teleurgesteld worden en het zoekt altijd weer wegen en middelen om aan de werkelijkheid te ontkomen. Wie door den Heere met Zijn Woord overwonnen is, die ziet het. En het wordt hem tot persoonlijke schuld. Want hij weet: dat zich van de samenlevingsverbanden deformatie heeft moes-

de onze. Het Zionisme? Ja zeker, en ook het Amerikanisme. Het Imperialisme, dat in aantocht is, vooral van „democratische“ zijde? Ja zeker, en ook de geest van verval, die een koninkrijk ontbindt in enkele maanden, de geest, die „recht“ op „feiten“ baseert, die in Nederland een Mussert executeert, en op Java diens meer-dan-evenknie Soekarno, op een souper laat compareeren. Het verval der kerk? Ja zeker, en ook de vrijmaking. 't Hangt alles met den Datum samen.

Maar daarom zijn wij ook niet meer jaloersch op Paulus' eerste brieflezers, als zij den tekst van II Thessalonicensen 2 zich hoorden voorlezen. Zij wisten, wat den Antichrist, den laatsten dag, weerhield. Wij moeten er naar gissen. Maar — wij weten toch genoeg. Wij weten, dat gebeuren moet hetgeen de Openbaring van Johannes heeft beschreven. Toen reeds de lezers van den tweeden graad Paulus' brief aan Thessalonica vermoedde ter zijde schoven met de vraag: mi me-'akkeeb, wel, toen kwam op Patmos Jezus Christus tot Johannes zeggen: schrijf: Hier zijn de dingen, die haast geschieden moeten. Ik, Jezus Christus, van hierboven hoor u beneden vragen: mi me-'akkeeb? En ik geef u 't antwoord: Ik! Want ik, uw Kurios, heb dat op mijn programma staan. Ik ben de me-'akkeeb... laat ons het éven zoo te samen uitdrukken. Ik doe het — naar mijn PLAN.

Maar tevens zei die zelfde Christus: we zeggen 't zóó maar even. Ben ik de me-'akkeeb, de uit-steller? De ver-schulver? In zekeren zin: ja. In anderen zin: neen! Want dat werkwoord „uitstellen“, „op-houden“, is maar één manier om te zeggen, hoe de zaken in feite staan. Een ander werkwoord moet daarnevens door u verbogen worden: het is het werkwoord: komen. Zie Ik kom haastelijk. Zie, zoo vervolgt de bidder het nu, zie, Gij komt haastelijk. Zie, zoo dicteert de Geest in 't laatz der Schriften: Zie, Hij komt haastelijk. Zie, zoo zingen wij samen, met Hem mee, wij komen haastelijk, naar elkander toe, Gij en wij. De engelen vallen ook hier in bij deze conjugatie, in den eersten persoon meervoud. Er is een KOMST aan den gang. En strikt genomen, aldus zegt de Christus, weerhoud Ik niet. Die beschrijvingsterm, volgens welken de Heere vertraagt, wordt doorkruist door den profetischen: de Heere vertraagt de belofte niet, gelijk sommigen dat traagheid achten (2 Petr. 3). Hij vertraagt NIET.

Schijnt de tocht ook lang te duren (voor ons ongeduld),

Rijst geen eindpaal in 't verschiets (voor ons ongewapend oog),

er is toch geen oogenblik uitstel. Uit-stel bestaat er, strikt genomen, niet. De Heere vertraagt niet. Mi me-'akkeeb? Eigenlijk niemand. Want die ons wachten laat, haast zich om het ver-wachten ons te leeren, niet willende, dat eenigen van ons verloren gaan, maar dat wij allen tot de kennis van de waarheid komen. Zijn schijnbare ver-tragen dient ons werkelijke ver-dragen. En zodra de laatste gepraedestineerde mensch den loop volbracht heeft, zal Hij er aanstonds zijn. Uitstel, dat dien naam simplicher verdien zou, ware dan eerst mogelijk, als die laatste gepraedestineerde het programma afgewerkt had! Maar, als hij gereed is, dan is meteen het wolkendek gescheurd — voor de laatste maal nu.

Het is een sterk geloof, dat hiermee rekent. En een sterk geduld, dat zoo verwacht. En een sterke lijdzaamheid, die nu geen bommen werpt voor „de kerk“, doch het kruis op zich neemt. En een sterke schaamte, die zóó de zondebelijdenis gaat spreken. En een sterke hoop, die zóó de geloofs-attentie richt op Gods woorden omtrent wat nog moet geschieden. En een sterk gebed, dat nu weet conform te zijn aan hetgeen geopenbaard is, als het vraagt: kom haastig Heere. En een sterke roepingsvreugde, die, wetende, dat er eigenlijk geen uitstel is, den ransel op den schouder bindt, alsof alles en allen zouden moeten zeggen: Ik!, in antwoord op het „mi me-'akkeeb?“

Mi me-'akkeeb?

Wat vraagt gij mij? Strijd om in te gaan en tel de dagen, om wijs van hart te zijn.

K. S.

ter gemaakt, daaraan staat ook hij mede schuldig. En hij zal het den dichter van den 106en psalm nazeggen: „Wij hebben gezondigd, mitgaders onze vaders; wij hebben verkeerd gedaan; wij hebben goddelooslijk gehandeld“.

Neen, deze schuldbelijdenis mag maar niet zijn een pro-memoriepost op de balans van ons Christelijk leven: zij mag maar niet zijn een woord, maar zij moet wezen een belijden van het hart, dat „tot den Heere en Zijn Woord is teruggekeerd en dat gevoelt de grootheid van zijn kwaad en de zwaarte van zijn mede-verantwoordelijk-zijn. Het moet waarlijk schuld voor God zijn, dat Hij genoodzaakt was ons van Zijn wegen te doen dwalen en te verstokken ons hart, dat we Hem niet vreesden, omdat we ons ambt afvallig

zijn gaan bedienen in alle samenlevingsverbanden. Maar dan zal hij tegelijk de wederkeer van zijn hart en de uitgangen van zijn leven tot den Heere en Zijn Woord moeten bewijzen door te gaan worstelen om in alle samenlevingsverbanden te komen tot vrijmaking van de zonde van Woordverlating en tot wederkeer tot den Heere en Zijn Woord. Want het is onmogelijk, dat, zoo wie Christus door een waarachtig geloof ingeplant is, niet zou voortbrengen vruchten der dankbaarheid. Ieder geloovige heeft de ernstige roeping zich op deze consequenties te bezinnen en zo te aanvaarden. Over de geheele levenslinie moet het komen tot vrijmaking en wederkeer. Zeker, dat zal met zich meebrengen menige pijnlijke operatie. Maar tot die operaties zullen we bereid moeten zijn om des Heeren en Zijns Woords wil. Wij staan wat dat betreft, nog niet eens aan het begin. Maar de tijd van rusten op onze lauweren moet onherroepelijk voorbij zijn. Nu is het, door Gods genade, de werkdag, de zware werkdag in het zweet van ons aanschijn van den voortgang der reformatie. Ach, dat we werken, zoo lang het dag is. Waken en bidden wij ook, dat we niet in verzoeking komen de reformatie des levens te doen stuiten, want het vleesch is zwak. Indien dit gebeurde zouden we den Heiligen Geest bedroeven en wederstaan, omdat we niet gehoorzaam zijn. De Heere roept ons tot reformeren als vrucht van de reformatie van ons hart. En Hij roept ons daartoe in een hoogst ernstig tijdsgewricht, waarin zich de contouren van den komenden mensch der zonde al scherper gaan afteekenen en de eschatologische spanning sterker wordt met den dag. Daarom: het waarlijk Geref. volk sta op! In de kracht des Heeren en in een kinderlijk-eenvoudig aan het Woord des Heeren onderworpen geloof. En dat te meer, omdat de dag nadert en de Zoon des menschen, als Hij komt, ons vinden moet als zóo doende. Kn.

DE (OUD-)GEREFORMEERDE KERKEN IN DUITSCHLAND EN DE SYNODE-BESLUITEN.

Onze Kerken zijn bezig met een poging om het contact, dat er was met de (Oud-)Gereformeerde Kerken in de Graafschap Bentheim en het Vorstendom Oostfriesland, op den ouden voet voort te zetten. Tot nu toe is dat helaas nog niet gelukt, omdat men ook daar in synodalen zin is voorgelicht.

Toch staat het vast, dat deze Kerken, afgezien van een bepaalde groep menschen, historisch veel meer aan onze zijde staat, dan aan die van de synodocratische Kerken, naar welker synode zij thans afgevaardigden zenden.

Hunne vaders hebben niet aan de zijde van die synode gestaan, maar aan de onze. Ik wil, om dat even te laten uitkomen, hier een gedeelte overnemen uit een referaat, dat door den vader van één der afgevaardigden daar naar de synode, is gehouden op een conferentie te Emlichheim in het jaar 1896 en opgenomen in het blad van die Kerken: De Grensbode.

Men hield in die dagen in deze Kerken conferenties, waar dan door een Onderling of Predikant een onderwerp werd behandeld. Het door mij bedoelde referaat werd geleverd door den heer J. Brookhuis te Wilsom (Graafschap Bentheim), en draagt tot titel:

Moeten alle leden der gemeente voor wedergeboren gehouden worden?

We zouden op dien titel afgaande, dus zeggen: daar zitten we midden in de kwesties van vandaag!

De formulering is alleen wat breder, want thans gaat het vooral om de vraag, of we onze kinderen als wedergeboren moeten beschouwen. De heer Brookhuis vat de zaak breder op, en behandelt de vraag, of we al de leden der Kerk voor wedergeboren moeten houden. Maar hij bespreekt daarbij ook de kwestie, die heden in geding is gekomen (feitelijk sinds de vereeniging van 1892 altijd min of meer in geding is geweest, soms meer latent, soms meer acuut), en ik wil, wat hij in dat referaat daarvan zegt, hier laten volgen. Misschien krijgt de heer Brookhuis, afgevaardigde naar de synode der synodocratische Kerken, en mogelijk ook nog wel een ander lid van de Kerken daar, het onder oogen, en denkt er eens over na.

Zijn vader schrijft het volgende (ik citeer het gedeelte over de veronderstelde wedergeboorte bij de kinderen):

„Daar men nu door den kinderdoop onvermijdelijk vele onwedergeborene en onbekeerde menschen in de gemeente opneemt, zoo is men wel gedwongen, zal de krasse tegenstrijdigheid, die er tusschen zulk eene leer en praktijk bestaat nog eenigermate vereffend worden, om naar bewijzen te zoeken, of men niet alle kinderen der gemeente voor wedergeboren kan verklaren.

Men durft het echter niet aan, om te beweren, dat zij allen werkelijk zijn wedergeboren, daarom neemt men de toevlucht tot een voorhouden of veronderstellen van de wedergeboorte.

Men zegt: op grond van de belofte des genadeverbonds moeten wij alle kinderen der gemeente voor wedergeboren houden, en in die veronderstelling doopen, ofschoon wij wel weten, dat zij dit allen in de werkelijkheid niet zijn.

Deze stelling is nu volkomen ongegrond en ten hoogste ongerijmd.

De verbondsbelofte luidt Gen. 17:7: „En ik zal Mijn verbond oprichten tusschen Mij en tusschen u,

en tusschen uw zaad na u, in hunne geslachten tot een eeuwig verbond, om u te zijn tot eenen God, en uw zaad na u”.

Deze belofte kan in onvoorwaardelijken of in voorwaardelijken zin genomen worden. Vatten wij die onvoorwaardelijk (op), zoodat in deze belofte geenerlei eisch ligt opgesloten, op welker volbrenging het beoefde goed geschonken wordt; maar zoo dat God hiermede zegt: Ik wil uw God zijn, en de God uws zaads, onverschillig hoe gij of uw zaad u moogt gedragen: dan is God ook gehouden, om dezelve in allen die deze belofte geldt, te volbrengen, en zoo dit niet geschiedt dan zou God een leugenaar worden.

Men kan ook niet zeggen, dat de belofte alleen het uitverkoren zaad geldt, want dan kon ook alleen (maar) aan dit uitverkoren zaad het zegel gegeven (worden); immers waar geene belofte is, daar is ook niets te verzegelen.

Indien de zaak dus zoo ware, dan was de kinderdoop ten eenen male onmogelijk, want wij kunnen niet weten, wie dit uitverkoren zaad zijn.

En als nu God geboden heeft, het zegel te geven aan alle kinderen der gemeente, zoo als alle gereformeerden volhouden, dus ook aan die kinderen, die niet uitverkoren zijn, en die derhalve geen belofte hebben, dan wordt God direct een leugenaar, bij den doop van zulke kinderen.

Er blijft daarom geen andere, dan eene voorwaardelijke opvatting van de belofte mogelijk, en wel in dien zin, dat God hierdoor zegt: Ik wil uw God zijn, en de God uws zaads, in den weg des geloofs, of wanneer gij gelooft.

De vervulling der belofte wordt dus afhankelijk gesteld van de volbrenging van de voorwaarde des geloofs.

Hiermede wordt niet gezegd, dat deze voorwaarde in eigen kracht of als een verdienstelijk werk moet volbracht worden, maar hierdoor wordt slechts de weg aangewezen, langs welken of het middel waardoor God het beoefde goed schenken wil.

Zoo opgevat, dit kan aan geen twijfel onderworpen zijn, dan kunnen wij hieruit volstrekt niets besluiten of veronderstellen, aangaande den onderwerpelijken toestand der kinderen, omdat het deelsachtig worden van het beoefde goed afhankelijk is gesteld van de volbrenging van de voorwaarde des geloofs.

Uit dit alles is het duidelijk, dat eene veronderstelde wedergeboorte van allen grond ontbloomt is.

Deze stelling is echter niet alleen ongegrond, maar ook ten hoogste ongerijmd. Wanneer ik zeg: wij moeten alle kinderen der gemeente voor wedergeboren houden, ofschoon wij wel weten, dat zij in de werkelijkheid dit allen niet zijn: dan heb ik hiermede zelf gezegd, dat mijne veronderstelling niet waar is.

Hieruit moet dus noodzakelijk volgen, dat alles wat ik op deze onware veronderstelling voortbouw, opeen leugen gegrond, en daarom valsch is. (Spatieering van mij; J. v. R.). Ik moet iets voor waar houden, waarvan ik wel weet, dat het niet waar is: dit is volkomen hetzelfde alsof ik zeg: ik moet een leugen voor waarheid houden.

Is het niet onbegrijpelijk, hoe een mensch met een nuchter verstand, zulk een klinkklare tegenstrijdigheid gelooven en verdedigen kan?

Anderen hebben dan ook ingezien, dat dit zoo niet is vol te houden, en deze gaan nu een stap verder. Zij ontkennen het tweede gedeelte dezer stelling n.l. dat wij wel weten, dat dit met alle kinderen in de werkelijkheid zoo niet is. Zij zeggen: zoo lang de kinderen in het opwassen, door leer of leven het tegendeel niet toonen, mogen wij niet anders dan op grond der verbondsbelofte van hen gelooven, dat zij werkelijk zijn wedergeboren; en wanneer zij het tegendeel bewijzen, dan moeten zij van de gemeente afgesneden worden, maar tot zolang moeten wij van alle kinderen en volwassenen op grond van Gods Woord werkelijk gelooven, dat zij zijn wedergeboren”.

Hiermede is men nu op een punt aangeland waar deze leer inderdaad gevaarlijk wordt voor het behoud der waarheid. Als wij toch op grond van Gods Woord van alle leden der gemeente werkelijk gelooven moeten, dat zij zijn wedergeboren, dan moeten wij op grond van Gods Woord van allen ook werkelijk gelooven, dat zij zalig worden en naar den hemel gaan, want alle wedergeborenen worden zalig. En als wij dan consequent willen blijven, dan moeten ook allen, zoowel in de prediking als in de herderlijke zorg, als de zoodanige aangesproken en behandeld worden. Dan moeten onze predikanten al hunne hoorders, die bij de gemeente behooren, als goede christenen aanspreken, die lieve kinderen zijn van hun hemelschen Vader, voor wie Jezus Christus gestorven is, en die dus als zij sterven naar den hemel gaan. Weg dan met dat oude gekwetsel, dat er nog eene werking des heiligen Geestes tot vernieuwing des harten, tot geloof en bekeering noodzakelijk is; dat is dan niet anders dan dwepelij en een oudwijnengeloof!

Halt! halt! wordt ons toegeroepen, het misbruik van eene leer neemt het goede gebruik niet weg, en de valsche gevolgtrekkingen die gemaakt worden, maken deze leer zelf niet valsch.

Maar wij antwoorden: dit zijn geen valsche gevolgtrekkingen, maar de logisch juiste consequentie van deze leer, want, als in het verbond geboren en gedoopt te zijn en dit verbond uiterlijk wel te beleven, volgens

bijbelsche leer, grond geven om van iemand te gelooven, dat hij werkelijk is wedergeboren, dan moet de wedergeboorte ook in deze dingen bestaan; bestaat echter de wedergeboorte in eene vernieuwing des harten door den H. Geest, die van deze uiterlijke voorrechten geheel onderscheiden is, dan kan men uit deze uiterlijke dingen ook onmogelijk besluiten dat iemand wedergeboren is.

Nog anderen zoeken zich hier te redden door te zeggen: „Wij bedoelen met deze veronderstelde wedergeboorte niet, dat men van alle kinderen moet gelooven, dat zij wedergeboren zijn, maar dat men hen zoo behandelen moet, alsof ze dit waren”.

Wij antwoorden: Gij houdt evenwel toch vol, dat gij hen zoo behandelt, op last en bevel van God. Gij dient dus aan alle kinderen der gemeente, ook aan dezulken, die niet uitverkoren, maar verworpen zijn, en die volgens uw zeggen geen belofte hebben, het zegel der belofte toe, en wel, gij doet dit op bevel van God: ziet gij dan nog niet in, dat God hierdoor tot een leugenaar en bedrieger wordt?

Zulk een handelwijze staat volkomen gelijk met die van een jongeling, die eenen trouwring geeft aan eene jonkvrouw (jongedochter is hier bedoeld; dit is een provincialisme; J. v. R.), met welke hij zich overigens in geen deele inlaat, en van welke hij vast besloten heeft, dat hij haar nooit tot vrouw wil nemen”.

We slaan nu even een stukje over, omdat het tegenwoordig niet ter zake is, al heeft hij het er in over iets, waarover het laatste woord ook nog niet gesproken is: het lidmaatschap van de Kerk. Over Verbond, wedergeboorte en doop gaat hij dan aldus verder:

„Doopten wij de kinderen op grond van de verordening der gemeente, dan kan men zeggen: God bedoelt in den Doop alleen dezulken, die de genade der wedergeboorte deelsachtig zijn, maar omdat wij wegens ons gebrekkelijk menschelijk inzicht, deze van de anderen niet kunnen onderscheiden, zoo komt het, dat ook zulken gedoopt en in de gemeente opgenomen worden, die God niet bedoeld heeft, en die er daarom niet in behoorren.

Zoodra men echter erkent, dat wij de kinderen doopen op Gods bevel, dan vallen zulke redeneeringen weg, en is het onwederprekelijk klaar, dat het Gods wil is, dat ook onwedergeborenen gedoopt en in de gemeente opgenomen worden.

En daarom moet hieruit ook noodzakelijk volgen, dat er in den doop een aanbidding en voorwaardelijke belofte van deze genade gegeven wordt, en dat God door middel van den arbeid der gemeente deze genade wil mededeelen”.

We laten het slot van het artikel achterwege, daar het verder weer betrekking heeft op het lidmaatschap der Kerk. (We hebben trouwens maar een klein gedeelte van het geheele referaat overgenomen, n.l. alleen dat gedeelte, dat betrekking heeft op den Doop, het verbond en de wedergeboorte van de kinderen). De heer Brookhuis verdedigt er n.l. in, dat men om lid der Kerk te wezen, niet wedergeboren behoeft te zijn, en ik laat dat rusten.

Hij is in een der volgende nummers van de Grensbode speciaal op dat punt aangevallen door De Graefe, toen predikant te Laar, die van het wedergeboren houden der kinderen weinig zegt. Hij vraagt echter naar de beteekenis van de uitdrukking in de geloofsbelijdenis (art. 34) dat gedoopt moeten worden „al degenen die de Zijnen zijn”. (De andere vragen laat ik geheel rusten).

De heer Brookhuis antwoordt daarop dan, dat men zeggen kan, dat iemand Gods eigendom is krachtens de eeuwige verkiezing, maar ook vanwege een tijdelijk inzien in het genadeverbond. Hij meent dan, dat men uit kracht van de verbondsbelofte door geboorte of doop in het genadeverbond kan zijn, maar ook door wedergeboorte, geloof en bekeering. Daar zouden nog wel een paar woorden over te zeggen zijn. Maar we laten dat rusten, en geven weer, wat hij dan verder zegt:

„als dit: de Zijnen te zijn de grond des doops is, zooals hier gezegd wordt, zoo volgt uit kracht van tegenstelling, dat die de Zijnen niet zijn, ook niet behooren gedoopt te worden. Nu kan men van alle kinderen der Kerk niet zeggen dat zij uitverkoren, noch dat zij wedergeboren zijn, daarom moeten zij dan de Zijnen zijn uit kracht van een voorwerpelijk inzien in het genadeverbond. Ook in den catechismus ligt dezelfde beschouwing ten grondslag. Deze antwoordt op de vraag: „Zal men ook de jonge kinderen doopen? Ja, want mitsdien zij alsoowel als de volwassenen in het verbond Gods en in zijne gemeente begrepen zijn... zoo moeten ze ook door den doop als het teeken des verbonds der christelijke kerk ingelijfd” enz. Het in Gods verbond en gemeente begrepen te zijn, wordt hier tot een rechtgevend grond des doops gelegd, en als nu daarop het besluit wordt gemaakt, dat daarom alle kinderen der kerk ook gedoopt moeten worden, dan kan het dunkt mij niet anders, of hier is bedoeld te zeggen, dat die kinderen ook allen in Gods verbond en gemeente begrepen zijn, want waar een gevolg rechtmatig is, daar moet ook noodwendig de oorzaak hiervoor aanwezig zijn”.

Vervolgens zegt hij dan iets over de eerste doopvraag, die deze verondbeschouwing „nog duidelijker” laat uitkomen. Hij vervolgt dan:

„Dat hier door het in Christus geheiligd zijn, geens inwendige heiligheid of wedergeboorte, maar een voorwerpelijke verondbeschouwing, of Gode gewijheid bedoeld wordt, blijkt ten duidelijkste uit de vraag zelve.

Er wordt d.i. de k ontvangen dan geze is niet de tus bepe vangen e voorwerp

Maar h in Christ legd wor in Chris meente

Als n zijn de r dat alle belijdt m kerk die heiligt z evenals l kinderen geheel e danige r Al de v worden.

Daaro te word sluitrede eerlijk z dan een genoemd Tot z

Dit w zijn we meer of wezen, „voor-w van Br helpen, toegepas Broed zooveel ik meen helpen t bedoel: afgezett uwen v inderda als On de bes

Neede.

POST

In „7 reprodu zegels daarop „Want

Dat (zal allu ergens dachte herinne een on in zijn de Hee

Hoov en dan brulker Dit i den ind lands En d

Jezus Joodscl des V die, vo zegel d vleesch Allee en ong

En v beër Jezus oude V Deze k loovige lofte toen H

Dat wazen: geheel ouders dan di drag Lid n

De s noeg g Een toe gas Leiden.

naad te ge-
1. dan moet
aan; bestaat
erwing des
erlijke voor-
an men uit
esluiten dat

den door te
felde weder-
1 moet ge-
ar dat men
it waren".
sch vol, dat
van God. Gij
te, ook aan
worpen zijn,
hebben, het
op bevel van
hierdoor tot

elijk met die
eft aan een
1; dit is een
ch overigen
ast besloten
nemen".
at het tegen-
t er in over
tog niet gek.
Over Ver-
eldus verder:
de verorde-
God bedoelt
e der weder-
wegens ons
de anderen
et, dat ook
men worden,
arom niet in

de kinderen
edeneeringen
lat het Gods
en in de ge-

elijk volgen,
orwaardelijke
en dat God
deze genade

erwege, daar
lidmaatschap
en klein ge-
nomen, n.l.
op den Doop,
le kinderen).
dat men om
n behoeft te

an de Grens-
er De Graefe,
e d e r g e
e n weinig
s van de uit-
dat gedoopt
n zijn". (De

lan, dat men
is krachtens
een tijdelijk
1, dat men uit
orte of doop
door weder-
den nog wel
aar we laten
verder zegt:
les doops is,
1 kracht van
ook niet be-
van alle kin-
rkoren, noch
n zij dan de
slijk in zijn
mus ligt de-
antwoordt op
ren doopen?
1wassenen in
gruven zijn...
t tekenen des
enz. Het in
r zijn, wordt
loops gelegd,
kt, dat men
eten worden,
er is bedoeld
in Gods ver-
waar een ge-
odwendig de

eerste doop-
g duidelijk

rd zijn, geene
1, maar een
le gewijheid
e vraag zelve.

Er wordt immers gansch algemeen van onze kinderen, d.i. de kinderen der kerk, gezegd dat ze in zonden ontvangen en geboren zijn, en even zoo algemeen wordt dan gezegd, dat ze in Christus geheiligd zijn. Hier is niet de minste zweem, dat dit geheiligd zijn in Christus beperkt opgevat wordt dan het in zonden ontvangen en geboren zijn, want het wordt van dezelfde voorwerpen gezegd.

Maar hierbij komt nog, dat ook allereerst dit in Christus geheiligd zijn tot een grond des doops gelegd wordt, want het luidt, en daarom, n.l. omdat ze in Christus geheiligd zijn — als lidmaten zijner gemeente behooren gedoopt te worden.

Als nu beleden wordt dat in Christus geheiligd te zijn de rechtgevendende grond voor den doop is, en tevens dat alle kinderen der kerk gedoopt moeten worden, belijdt men dan hiermede niet dat alle kinderen der kerk die heiligheid deelachtig zijn? Dat men dit geheiligd zijn in Christus, dit in Gods verbond begrepen, evenals het de Zijnen te zijn, opvat, als niet van alle kinderen, maar van sommigen bedoeld te zijn, is geheel en al onhoudbaar. Men denke toch een zoodanige redeneering eens goed in:

Al degenen die de Zijnen zijn behooren gedoopt te worden. Sommige kinderen der kerk zijn de Zijnen: Daarom behooren alle kinderen der kerk gedoopt te worden. Ik kan niet anders zien of een zoodanige sluitreden is, hoewel men het ter goeder trouw en eerlijk zoo meent, nochtans in der daad niets minder dan een naakt sophisme, of zooals het in het Duitsch genoemd wordt een Trugschluss.

Tot zoover Broeder Brookhuis senior.

Dit werd geschreven in het voorjaar 1896. Thans zijn we precies 50 jaar verder en in die 50 jaar allemaal meer of minder in de Kuyperiaansche theologie onderwezen, die hier fel bestreden wordt, (ik bedoel het „voor-wedergeboren-houden“), en nu gaat een zoon van Brookhuis straks naar een synode, om mee te helpen, dat op zijn vader tuchtmaatregelen worden toegepast, omdat hij deze leer heeft verkondigd.

Broeder Brookhuis, we kennen mekaar goed. Als gij zooveel helderheid van geest bezit als uw vader (en ik meen dat!) dan begrijpt gij, wat ik met dat meehelpen toepassen van tuchtmaatregelen op uwen vader bedoel: hij zou in 1942/44 ook bij de geschorsten en afgezetten hebben behoord. Voelt gij, wat gij tegen uwen vader doet? Of meent gij, dat hij om deze leer inderdaad verdient geschorst te worden en afgezet als Ouderling? Broeder Brookhuis, schaar u onder de bestrijders van deze „synodes“!

Neede. VAN RAALTE.

POSTZEGEL-THEOLOGIE.

In „Trouw“ van 29 Nov. j.l. viel mijn oog op de reproductie van een reclameplaat voor de nieuwe postzegels en briefkaarten „Voor het kind“. Ik zie dat daarop afgedrukt staat de spreuk uit Matth. 19 vs 14: „Want derzulken is het hemelrijk“.

Dat doet eigenaardig aan. In wie niet Bijbel-vast is, zal allicht de gedachte opkomen: „zou dat misschien ergens in den Bijbel staan? Hm, wel een aardige gedachte“. En door het bewustzijn flitsen even een paar herinneringen aan zoelets als: een kinderziel, die nog een onbeschreven blad papier is, enz. Wie wat beter in zijn Bijbel thuis is, zal allicht zeggen: „dat heeft de Heere Jezus gezegd“.

Hoevalen zullen echter gulk een bijlet critisch lezen en dan vragen: is het wel juist, dien tekst hier te gebruiken?

Dit gebruik van dezen tekst wekt ontegenzeggelijk den indruk, dat van alle kinderen van ons Nederlandsche volk geldt: „derzulken is het hemelrijk“. En dat is zeker niet waar!

Jezus sprak dit aangaande de kinderen van het Joodsche volk; aangaande kinderen van het Volk des Verbonds! Hij sprak dit aangaande kinderen, die, voor zoover ze mannelijk waren, het teeken en zegel des Verbonds sinds hun 8sten levensdag in hun vleesch droegen!

Alleen van zulken: niet van kinderen van heidenen en ongeloovigen!

En verder... alle kinderen van geloovige ouders beërven niet het „hemelrijk“! Niemand, beter dan Jezus zelf, die wist, dat niet alle kinderen van het oude Verbondsvolk de hemelsche zaligheid beërven. Deze kinderen, benevens alle kinderen van geloovige ouders hebben het „hemelrijk“ in de belofte! Iets anders KAN Jezus niet bedoeld hebben, toen Hij zeide: „Want derzulken IS het hemelrijk“.

Dat deze dingen bij ons niet vervlakken, gaan verwazen: als onze kinderen op straat spelen, zijn dat geheel andere kinderen dan die van ongeloovige ouders; al zijn de onzen misschien ook 10-maal lastiger dan die van ongeloovigen. De onzen zijn belofte-dragers! In Christus geheiligden! Lidmaten van Zijn gemeente!

De synodocratische leetuur heeft al verwarring ge-
noeg gesticht.

Een postzegel-theologie zou het hare er nog aan toe gaan voegen.

Leiden. P. JASPERSE.

OPVOEDING EN ONDERWIS

HET KERSTEVANGELIE OP ONZE SCHOLEN.

We willen er U op wijzen, dat we de Kerstgeschiedenis niet op de manier van Prof. J. H. Bavinek moeten vertellen. Hij schrijft in „De geschiedenis der Godsopenbaring“ uitvoerig over de wijzen uit het Oosten. Hij vat deze geschiedenis met de volgende woorden samen: „De geschiedenis der wijzen uit het Oosten vertelt ons, hoe menschen van verre tot Jezus gekomen zijn. Vijf dingen zijn er voor noodig geweest om te komen tot de kribbe en die vijf gidsen hebben hen als het ware voortgeleid op den moeilijken weg. Omdat de weg, dien zij gegaan zijn, een weg is, dien wij in zekeren zin allen gaan moeten, is deze geschiedenis voor heel ons leven van zoo gróote beteekenis. De vijf gidsen zijn, en dan krijgen we de vijf punten van dit hoofdstuk —:

- 1e. opmerkzaamheid (2 bladz.);
 - 2e. verlangen (1 bl.);
 - 3e. volharding (2 bl.);
 - 4e. geloof in Gods Woord (½ bl.);
 - 5e. nederigheid (1 bl.).
- Dan nog 1½ bl. over de vlucht naar Egypte + ½ bl. aantekeningen.

Prof. Bavinek zegt in dit hoofdstuk mooie dingen, doch de opzet deugt niet.

Christus, de hoofdpersoon, gemaakt hier geheel op den achtergrond. En over de plaats dezer gebeurtenis in het geheel der kerstgeschiedenis lezen we niets.

Dionysius Exiguus stelde de geboorte van Christus ongeveer 6 jaar te laat. Wanneer we de chronologie, die Prof. Greijdanus geeft in het „Bijbelsch Handboek“, volgen, nemen we de geboorte van Christus omstreeks 6 jaar vóór den aanvang van onze jaartelling. Volgens hem mogen we dit wel aannemen.

Volgens Prof. Greijdanus zou de Heiland op het Paascheft van 30 gekruisigd zijn. Prof. Greijdanus merkt hierbij op: „Evenwel kunnen we hier toch niet met stelligheid spreken, omdat er bij de verschillende gegevens eenige onzekerheid blijft, daar zij niet met nauwkeurigheid gesfeld zijn, noch bepaald kunnen worden“.

Moeten we deze dingen aan onze kinderen leeren? Dat heeft niet. Doch we mogen niet laten leeren: 33 jaar na Christus: Sterven, opstanding, hemelvaart. Want dat is heelst onjuist.

Dionysius, aan wien we onze tijdrekening verschuldigd zijn, heeft de wereldgeschiedenis in twee perioden ingedeeld: in den tijd vóór en in dien ná Christus' geboorte.

Hierin heeft hij juist gezien. Bij het centrale punt in de wereldgeschiedenis maakte hij een twee-deeling in de geschiedenis.

Misschien zal men vragen: Wat hebben die heilshistorische beschouwingen nu met het onderwijs op de Lagere school te maken?

Mijn antwoord hierop is: heel veel.

Want:

Wanneer iemand een verkeerde opvatting van de heilsgeschiedenis heeft, zal dit zich wreken bij de vertelling. Wanneer we zelf de diepe beteekenis van het kerstfeest niet verstaan, hoe zullen we dan goed vertellen? Wanneer we zelf niet het adventsgeloof bezitten en met groot verlangen de Volheid der Tijden verwachten, loopen we groot gevaar, Gods klok terug te willen zetten. En dan zingen we met onze kinderen het aandoenlijke versje: „O, sterre van 't Oosten, wil nog eens verrijzen“. We moeten aan onze kinderen vertellen, dat we een veel rijker openbaring dan die ster hebben en dat we een nieuwen hemel en een nieuwe aarde verwachten, doch geen herhaling van het kerstgebeuren.

Is het nu zoo moeilijk, om onze kinderen daar iets van te laten zien?

Reeds in de lagere klassen kunnen we de vraag behandelen: Waar is de Heere Jezus nu? In de hogere klassen spreken we over het werk van Christus in den hemel en het werk van den Geest — den Geest van Christus — op aarde.

Het komt er maar op aan, hoe we de Bijbelsche Geschiedenis zien: als een verzameling van losse verhalen of als één geheel. Zien we haar als het laatste, dan zullen we ook in dien geest vertellen. Dan zullen we ons bezinnen op de plaats, die de enkele gebeurtenis in het geheel der geschiedenis inneemt. We mogen de kinderen hiervan niet onkundig laten.

We moeten echter in dezen met groote voorzichtigheid te werk gaan. Want we moeten niet vergeten, dat men met de studie in deze richting nog slechts een begin heeft gemaakt. En moeilijk zal zulks altijd blijven. Doch de moeilijkheden mogen ons niet afschrikken. Wie voor de moeite terugschrikt, zal wel blijven op de sullebaan der exemplarische prediking. Doch wie gegrepen is door de reformatorische beweging, zal de heilsgeschiedenis behandelen en bij de vertelling den gouden drand vasthouden, die Genesis 1 met Openbaringen 22 verbindt.

En zijn vertelling zal een loflied zijn: Lof zij den

God van Israël, den Heer, die aan zijn erfvolk dacht... en denkt.

Glorie Gode in den Hooge.
Niet slechts in den nacht te Bethlehem, doch van dag tot dag!
J. GEELHOED.

Gemaadpleegde literatuur:

Prof. Schilder: „Over de eenheid der „heilsgeschiedenis“ in de prediking“. Ref. jrg. 11 bl. 365 v. v.

Prof. Schilder: Kerstboek 1924, bl. 1 „De Aanschouwing“.

„Het Hoogfeest naar de Schriften“.

Prof. Greijdanus: Bijbelsch Handboek: „God geopenbaard in het vleesch“ bl. 186.

Prof. Greijdanus: „De Volheid des Tijds“, Ref. jrg. 16, bl. 81 v. v.

Prof. Greijdanus: Korte Verklaring Lukas en Galaten.

Verschiedene artikelen in verband met het Kerstfeest in „De Reformatie“.

Dr J. A. Vink. Kerkblaadjes der Geref. kerk van Berkel en Rodenrijs, 1940 en 1941.

MUZIKALE KRONIEK

HET INTERNATIONALE BACHFEEST TE SCHAFFHAUSEN, door Jan Zwart Jr. II

BACH'S KUNST DER FUGE.

Dat was het muzikale hoogtepunt, dien Maandagavond in de half verlichte ruime Münsterkerk, waar honderden in devote aandacht de verklanking aangehoord hebben van het eerste deel van Bach's Kunst der Fuge.

Hier hoorden wij het muzikale testament des Fugameesters. Het door en door godsdienstig hart van den kunstenaar bij Gods genade heeft dezen stemmenloop, dit mozaiek van klanken kunnen weven.

Het werk bestaat uit een reeks van muzikale meditaties, „gesprekken met God“ over eenzelfde thema. De gedachte, het thema, dat aan iedere fuga ten grondslag ligt is een eeuwigheidsgedachte, als muzikale gestalte dan ook geenszins „interessant“, maar zeer eenvoudig, vandaar ook onuitputtelijk.

't Was Ina Lohr, de leerares aan Bazel's Schola Cantorum, die deze fuga's voor uitvoering bewerkte. Zij bracht dit elftal fugen voor strijkorkest en orgel afwisselend in partituur. Geen blaasinstrumenten als trompetten en basuinen heeft zij bij deze meditaties aangewend, bang als zij was dat hier „effect“ het werk zou binnen dringen. Zij wilde enkel „zingende stemmen“ laten hooren en schreef daarom voor strijkers de muziek.

Slechts werd het eerste deel verklankt, wijl dit een in zich zelf gesloten variatie cyclus vormt.

'Het Collegium Musicum uit Zürich onder directie van Paul Sacher heeft dit werk vertolkt, terwijl Heinrich Funk de orgelfuga's speelde. De muziek, zij zaten bij flauw lamplicht hoog achter in de kerk op de orgelgalerij. Hun klank was edel, fijn, als van strijkers van nature.

De uitvoering van dit Hoogfeest van het muzikale kunnen is uiterst rein en schoon geweest. Gezeten in de ruime hooge kerk, heb ik de klank van deze fugaschat genoten als een bede, die stijgend gaat den hemel tegemoet.

FEESTLIJK ORKESTCONCERT.

De overvolle Stadsschouwburg van Schaffhausen in barokken stijl opgetrokken is er den vierden dag van het Internationale Bachfeest getuige van geweest hoe Bach's veelzijdigheid tot groot verwondren wekt. De componist van Passionen en Cantaten toont in zijn Suiten en Brandenburgsche Concerten zich van die zijde, waarbij hij het hofsehe leven uit den Barokken tijd gansch in zich opnam.

Onder leiding van den Stadsmusicus Oskar Disler heeft het Winterthurer Stadskorkest de H moll ouverture en het Brandenburgsche G dur Concert in al hun statie, frissche zwierigheid, levendige fugato's en deftige dansen doen leven als klankstukken, die immer de edele geesten genoegen zullen schaffen.

De reeds vergrijste pianist Wilhelm Backhaus heeft zich in het d moll klavier concert doen hooren als een Bach interpreteet van internationale grootte. Zijn spel is wonder mooi gecheveerd, zijn klanken zeer doorzichtig en 't alles was zoo overdadig goed, dat 't niet verwondren deed dat eindloos het applaus was. Tot viermaal toe moest dirigent en pianist den dank der zaal in groot applaus ontvangen, natuurlijk gold dit ook 't orkest, dat met zijn fluitist Willy Urfer en violist Peter Rybar een groot aandeel had in 't slagen van dit feestconcert.

Den Woensdagavond 'was wederom de Johannea kerk met bijkans 2000 menachen overvol. Marcel Dupré, de wereldvermaarde Parijsche orgelist en improvisator zou het orgel-feestconcert doen hooren.

Den vorigen dag om 12 uur nog te Parijs was hij per vliegtuig om 3 uur reeds in Schaffhausen ter